

Posamezna številka 6 vinarjev :
JUTRO ima vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8. jutraj, ob ponedeljkih ob 10. do polnoči. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravljalstvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; a pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—.
Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev :
Uredništvo in upravljalstvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravljalstvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.
Telefon številka 303.

Italijansko-turška vojna.

Dardanelški spor I.

bo menda mirno rešen. Turčija je že odgovorila na rusko noto in sicer v smislu, kakor se je moglo pričakovati: Turška vlada ne bo ovirala več ruske trgovine s tem, da bi zabranjevala ruskim trgovskim ladijam prehod skozi Dardanele, kakor je začela delati v začetku vojne z Italijo. Ta odjenljivost turške vlade je zelo pametna, ker ako ona ne bi ugodila ruskim zahtevam, bi imela prav lahko, da, skoraj gotovo, tudi vojno z Rusijo, česar se pa Turki opravičeno zelo bojijo, ker bi jih taka vojna dovedla še v veliko večjo zadrego kot jih je dovedla vojna v Italijo, ki se vsaj lahko omeji samo na oddaljeni Tripolis, medtem, ko bi Rusija napadla na osrčje Turčije.

Sicer pa nevarnost vojne z Rusijo še vedno ni popolnoma odstranjena, ker

na Balkanu ni vse v redu!

V Srbiji in na Bolgarskem se presoja mednarodni položaj zelo pesimistično in sicer ne samo v neodgovornem delu prebivalstva, temveč ravno v odločilnih krogih, ki si čisto nič ne prikrivajo svojega mnenja, ampak odkrito priznavajo, da je položaj na Balkanu naravnost kritičen.

Mislimo, da se ne motimo, ako dovajamo tako presojanje situacije v Belgradu in Sofiji v zvezo z

glasovi o svetli vojni,

za katero se dela v celem muslimanskem svetn razpoloženje in se za njo agitira z veliko vneto in za katero se navdušujejo tudi voditelji mladoturške stranke, za katero se nikakor ne more trditi, da je versko-fanatična, ali ki hoče vporabiti v tej priliki muslimanski verski fanatizem v korist Turčije. Ako se namreč proglasi sveta vojna, postane stvar zelo nevarna, ker v tem slučaju je dolžan vsak muslimanec glede na to, v kateri državi živi, stopiti pod zeleno zastavo Mohamedovo in se bojevati za islam — ako hoče biti „zveličan“ in muslimani polgajo tako veliko važnost na zveličanje svojih duš, da bi se udeležili vojne gotovo vsak musliman, ki le more nositi puško.

Te fanatične množice se pa ne bi zadovoljile samo z vojno z Italijo, nego bi zahtevale gotovo tudi vojne kje drugje ker

sveta vojna pomeni vojno Islama s krščanstvom in posebno

Balkan v tem slučaju nikakor ne bi ostal miren,

radi česar tudi presojo v balkanskih centrih položaj skrajno pesimistično. Vse to je pa pravzaprav odvisno od tega kako stališče zavzame turški parlament, ki se sestane te dni ravno radi vojne in za katerega se pravi, da je po svoji večini — zelo bojevit.

Mladoturški glavni odbor, ki se nahaja sedaj že v Solunu, žuga vladi z novim vojnim pohodom na Carigrad, ako bi se ona spuščala v kaka pogajanja z Italijo. Z ene strani torej po večini bojevit parlament, z druge strani pa mladoturški glavni odbor, ki je v popolnem pomenu te besede nekaj nadzornik vlade, kateri kratkoma diktira svoje pogoje in ki zahteva z vso odločnostjo vojno — tak je položaj na Turškem in pri takem položaju ni čuda, ako se splošno smatra, da se nahaja

evropski mir v največji nevarnosti!

V tem nas najbolj utrujejo poročila o pravih panikah, ki so nastale na raznih borzah povodom sklicanja turškega parlamenta in poročil o name-nih mladoturškega glavnega odbora, ker na borzah se najprej začuti bližajoča se nevarnost.

Na tripoliškem bojišču

se Italijanom ne godi posebno dobro in ako so resnična poročila, da so Italijani izgubili že okolu 2.000 mož, potem bo tripoliško ekspedicijo Italija morala prav drago plačati. Italija je najbrže tako računala kot Avstro-Ogrska pri okupaciji Bosne in Hercegovine, ko je izjavil grof Andrassy, da izvrši okupacijo ena stotinja vojakov z godbo na čelu — padlo je pa pri okupaciji na tisoče in tisoče vojakov in še-le po dolgih in težkih bojih je bila okupacija izvršena.

Tudi Italija bo morala žrtvovati za Tripolis, kot je morda računala, ker ako je izgubila okolu 2.000 mož že v bojih okolu glavnega mesta, ki se niti braniti ni moglo, kaj bo še le v bojih v notranjosti tako velike dežele kot je Tripolis s Cirenajko. Težki dnevi se pričakujejo italijanske čete v severni Afriki in dolgo bo trpela okupacija Tripolisa, ako Turčija sama ne odneha, česar pa ni pričakovati.

Boji pred Tripolisom.

Rim, 15. oktobra. „Corriere d'Italia“ poroča iz Tripolisa, da je prišlo včeraj pred Tripolisom med italijanskimi in turškimi vojaki do hudega boja, v katerem so bili Turki poraženi in poginani v beg. Turki so pustili na bojišču tudi več mitraljev in mnogo provijanta, kljub temu, da so v zadnjem času časopisi poročali, da jim istega primanjkuje. Turški oficirji, ki so bili v boju vjeti in pozneje izpuščeni, so se generalu Canevi osebno zahvalili in konstatirali, da postopajo italijanski vojaki s turškimi skrajno prijazno.

Italijanske izgube pred Tripolisom.

Carigrad, 15. okt. Turški vladni komunikacije izjavlja, da skušajo Italijani na vse mogoče načine svoje dosedanje izgube pred Tripolisom prikriti. Italijani so izgubili po turških uradnih poročilih dosedaj nad 2000 vojakov.

(Nadaljevanje na tretji strani.)

Grof Aehrenthal.

Kdo ne pozna po imenu tega aneksijskega junaka, tega ljubimca avstrijskih klerikalcev vseh inarodnosti, visokih vojaških gospodov, protektorja raznih Nastičev itd.?

Klerikalno časopisje ga je radi aneksije Bosne in Hercegovine povzdigovalo v deveta nebesa, četudi bodo avstrijski narodi še dolgo čutili v svojih žepih težke posledice te Aehrenthalove balkanske aventure! Ta mož je mogel delati kar je hotel, on je mogel streljati še take kozle in še tako blamirati sebe in celo slavno avstro-ogrsko diplomacijo — njegov položaj je ostajal trden, njegov prestol kot iz skale izklesan, dobil je grofovstvo in neumne množice so mu klicale „živijo“ v vseh avstrijskih jezikih . . .

Pravimo, neumne množice, ker pametni ljudje so drugače presojali zmožnosti in lastnosti tega aneksijskega grofa in obsojali so ga pametni Nemci s čisto avstrijskega, pametni Slovani pa tudi s slovanskega stališča.

Z avstrijskega stališča se je moglo obsojati grofa Aehrenthala zato, ker ima Avstrija od aneksije Bosne in Hercegovine več škode kot koristi, ker je žrtvovala za prazno formo brez vsebine najmanj pol milijarde kron, ker 55 milijonov je morala plačati Turčiji kupnine za Bosno in Hercegovino, najmanj toliko je izdala gotovo za podkupovanje turških državnikov, da so v prodajo sploh dovolili, kakih 300—400 milijonov so pa gotovo veljale tudi vojne priprave, kar morajo, seveda, plačati avstro-ogrski narodi — v obliki novih davkov, novih bremen, Slovincem špicijalno je pa aneksija Bosne in Hercegovine odžila — belokranjsko železnico, radi česar zadržijo Belokranjci grofa Aehrenthala gotovo prav dolgo — v slabem spominu.

Jugoslovani posebej nismo mogli biti zadovoljni s sedanjim zunanjim ministrom, ker on je bil oni mož, ki je insceniral ono frivolno in za čas v katerem živimo naravnost sramotno gonjo proti Jugoslovanom, ona številna preganjanja nedolžnih ljudi, nad čemur se je zgrajala cela Evropa in ves kulturni svet, ki ni mogel razumeti, kako je to mogoče, da so taka preganjanja sploh še mogoča v kaki evropski oržavi, razun Turčije, ki se pa v večjem svojem delu nahaja — v Aziji.

Blamiral se je takrat Aehrenthal — pa prav temeljito se je blamiral, ker je mislil, da bo ves svet smatral njegove dokumente za resnične in originalne in da nikomur niti na misel ne pride, da bi pregledal te falsifikate Aehrenthalovih plačanih špijnov s kritičnim očesom, posebno, ker jih je proglasil za „pristne“, „učenjake“ Friedjung!

Tako nesmrtno se je takrat blamiral in — bil razkrinkan grof Aehrenthal, da je vse z gotovostjo pričakovalo takojšnjega njegovega padca,

kar bi se gotovo tudi zgodilo z vsakim — neavstrijskim ministrom.

Ali v Avstriji se na take „malenkosti“ ne gleda, tukaj delajo ministri lahko največje neumnosti, samo na eno morajo strogo paziti: da se ne zamerijo Nemčiji, ker ako se zamerijo Nemčiji, padejo brezpogojno in gotovo!

Grof Aehrenthal je pozabil na to zapoved, ki bi jo moral imeti vsak avstrijski minister vedno pred očmi in zato je — omajan njegov položaj.

Nenadoma in nepričakovano je prišlo do tega. V sedanjih razmerah res nihče ni pričakoval, da bi padel grof Aehrenthal, ta ljubimec klerikalcev vseh avstrijskih narodov, visokih vojaških gospodov, protektor raznih Nastičev itd. Pravijo, da je Nemčija nezadovoljna z njim, ker je ni dosti energično podpiral v marokanski zadevi.

To svojo neprevidnost bo sedaj plačal grof Aehrenthal najbrže s tem, da se prekucne s svojega na skali izklesanega ministrskega fotelja, ker v Berlinu ne poznajo šale, na Dunaju se pa zahtevam, ki prihajajo iz Berlina, ne morejo upirati, oni morajo tem zahtevam kratkoma ugoditi, ker Avstrija je že zdavnaj samostalna država samo po imenu, že zdavnaj se vodi vsa njena politika iz Berlina in dunajska vlada je samo še nekaj izvršilni organ nemškega državnega kancelarja.

To je splošno znana resnica, ki jo je potrdilo že toliko in toliko dogodkov in padec grofa Aehrenthala bo samo nov tak dogodek, nov dokaz za resničnost te trditve.

DNEVNE VESTI.

Potrebno pojasnilo. Na čelu „Jutra“ že je napisano, da je ono neodvisen politični dnevnik, vidi se to tudi iz njegove vsebine in tudi naglašali smo to že večkrat in vendar pravi sobotni „Slovenec“ enkrat, da je „Jutro“ organ narodno-napredne stranke, drugič pa, da je organ t. zv. „mladinov“. Radi tega izjavljamo ponovno: ne poznamo niti „starinov“ niti „mladinov“, temveč samo narodno-napredno stranko, s katero pa ne stojimo v nobeni, ali absolutno nobeni zvezi, nasprotno, voditelji narodno-napredne stranke so naravnost sovražno razpoloženi napram nam ali ako smo jo v posebno političnih časih podpirali, je to bilo zato, ker smo bili postavljeni v položaj, da smo morali izbirati med narodno-napredno in S. L. S. — izbira pa nam ni mogla biti težka. — Upamo, da nam ne bo treba več tega pojasnjevati.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice.

Rez. zaklad nad 500.000 kron. Stanje hranilnih vlog 20 milijonov kron. Obrestuje hranilne vloge po čistih 4 1/2% brez odbitka rentnega davka.

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

— Poslušaj me, dete, je izpregovoril Dandolo iznova. Leonora je sedla nazaj. Nisi nadevala niti vdane, niti nejevoljne krinke: narobe, prizadevala si je, da bi se pokazala ravnodušnejša nego kadarkoli prej . . . — Ali veš, je dejal Dandolo, da se pripravljajo v Benetkah resni dogodki? . . . Tajnosti, ki jih ne smem izdati, a ki so prišle kljub temu do tvojih ušes, ti pričajo, da je prevrat pred durmi . . . — In kaj sledi iz tega, oče? — Ali nisi nikdar mislila na to, da so Benetke mesto najinega trpljenja, mesto, kjer naju vse spominja bolečin, ki jih lahko obnovi vsaka najmanjša beseda, vsak dogodek, vsak pogled — kakor naprimer na sliko, ki jo je prinesel Aretino? — Res, pogostoma sem mislila na to . . . Žarek veselja se je zasvetil v Dandolovih očeh. — Ali veš, kaj sem storil? je dejal nato tiho. — Povejte mi; poslušam vas, oče. — Torej: ukazal sem prodati vse svoje imetje v Benetkah. Da, niti palača Dandolova ni več najina. Tudi umetnine, ki sva jih imela, sem dal skrivaj razprodati, drugo za drugo . . . Tako sem izpremenil najino imetje v zlato, in reči moram, brez posebnih izgub . . . Človek, ki mi je zvest in udan, je šel s tem denarjem v Milan, kjer naju pričakuje . . . Ali me ne razumeš? . . . — To pomeni, da hočete pobegniti? — Da, skupno s teboj. Poslušaj me: lahka, brza gondola stoji že teden dni blizu te palače; na njej se nahaja troje spretih mornarjev, ki so mi popolnoma vdani. Pobezneva lahko vsako uro, kadar se ti zazdi; ako hočeš, še nočoj! Ukrenil sem vse, kar je zahtevala previdnost. Niti vrat nama ne bo treba odpirati, kajti priskrbel sem si izvrstno vrveno lestvico. Ob enajstih, ko bo

palača že zaprta in vsi ljudje v globokem spanju, se izlahka spušta dol, ne da bi kdo kaj sumil. Gondola je par korakov od tod . . . Kakor vidiš, je stvar enostavna . . . — Da, zelo enostavna . . . — Torej si za to, da nočoj pobezneva . . . — Ne, oče. — Torej jutri? . . . Izberi si dan . . . — Nikoli! — Nikoli! je ponovil Dandolo poražen. Torej ne razumeš, da . . . — Oče, ga je prekinila Leonora in vstala, če mislite, da morate bežati zaradi svoje osebne varnosti, storite to z mirnim srcem; prisegam vam, da se bom znala braniti, tudi če ostanem sama tu . . . Sicer pa, česa se mi je bati? Naj Altieri zmaga ali podleže, v mojem življenju ostanem vse pri starem . . . — Toda jaz! Vsi zarotniki preže name! Če me ne ugonobi Foscari, me bo ugonobil Altieri! . . . — Prav imate, oče, za vas je res najbojše, da pobežete . . . — Brez tebe . . . oh! . . . — Oče, zame se nikar ne bojte. Glejte — govoriva odkrito. Že sama sem se hotela pomeniti z vami o teh rečeh. Hotela sem vam svetovati, da zapustite Benetke . . . ali slutila sem, da me boste vabili s seboj. To pa, oče, presega moje moči. Nikdar, nikdar se ne bi mogla odločiti, da ostavim to mesto . . . Saj me že boli, da ne bivam več na Olivolu. Nasprotno pa sem popolnoma prepričana, da boste rešeni mnogih težkih misli, kadar boste daleč od Benetk. Govorila je s sočutnim, krotkim glasom. Ne da se reči, da je bilo v njenih mislih kaj zaničevanja . . . — Toda gotovo je, da že dolgo časa ni bilo več nobene vezi, ki bi priklepala njeno srce k očetu . . . — Ta vez se je raztrgala tisti dan, ko je izvedela, da Roland še živi. In tako je trpela Dandola v svoji bližini ter skušala celo vzbuditi v njem prepričanje, da je pozabila vse! Da je pretiela očetu na njegovem begu kaka nevarnost, bi bila nemara še pripravljena, spremiti ga . . .

A bilo je narobe: z begom se je nehala za Dandola vsakatera nevarnost, dočim je bivanje v Benetkah pomenilo zanj nezogibno smrt. Naj si bi zmagal Foscari ali Altieri njegov pogin je bil gotov, kakor je sam dejal. Bodimo pravični ter omenimo mimogrede, da kljub svoji naravni malodušnosti niti za kip ni mislil nato, da bi šel k Foscariju in si skoval orožje iz tajnosti, ki jih je izvedel, ko se je še prišteval k zarotnikom. Pozorno je poslušal hčerine besede. — Tega ne storim nikdar, da bi šel odtod brez tebe! je dejal naposled. — Upam, da si premislite, je odgovorila Leonora kratko. Dandolo se je vrnil v svojo sobo, Leonora v svojo. Med tema dvema sobama je ležal samo majhen kabinet . . . To sobo, kamor je prišel Aretino in ki je služila kot salon, in z drugo, ki je bila za obednico, je bilo stanovanje Dandola in njegove hčere, popolnoma ločeno od ostalih prostorov palače Altieri. Svojemu prejšnjemu stanovanju se je Leonora odrekla. Po burnem prizoru med njenim očetom in Altierijem je živela skrita v tem svojem kottiču, iz katerega se je pokazala samo dvakrat na teden; njena edina družba je bil Dandolo in dvoje služkinj, ki jima pa ni zaupala. Takšno življenje je bilo za Leonoro gotovo nekaj strašnega . . . Zakaj je torej odklonila očetovo željo, da bi skupaj pobegnila in se naselila daleč od Benetk? Ali jo je zadrževala kaka skrivna nada? Ne . . . Na Benetke jo je vezalo zgolj dvojno čuvstvo: predvsem tisti bolničar, ki družil človeka s krajji, kjer je ljubil in trpel; poleg tega pa tudi strašna, mrka slutnja, da ji itak ni več namenjeno dolgo življenje . . . Ko je bil Dandolo sam v svoji sobi, si je dejal: — Ne, brez nje nikakor ne morem bežati . . . tega ne storim . . . In vendar! . . . Ako se dogodki prenačijo . . . ali se ne bi mogel odstraniti . . . vsaj za par dni? (Dalje.)

bogveka težko prevreči mišljenja in čustvovanja mase. Tudi mi smo tega prepričani. Naše mnenje se le v toliko razlikuje od „Slovenca“, da našemu kmetu pod sedanjimi okolnostmi ni treba prevračati mišljenja in čustvovanja, kajti to se bo zgodilo samodejno in se tudi že pojavlja. Klerikalna korupcija in strahovlada je namreč dospela dandanes že tako visoko, da se mora podreti. Do tega prepričanja prihaja tudi že kmet. Klerikalci naj si le dobro zapomnijo, da bo počasi nova občinska novelja postala ravno zanje grobokop. Po vseh delih kranjske dežele se opaža neodvisno gibanje. In to klerikalce boli. V svoji megalomaniji so mislili, da so kmeta že tako vkovali v svoje verige, da se ne bo nikdar rešil iz njih. A sedaj naenkrat tak odpor. Gospodje! vaše delo v „korist in blagor“ kmeta je dokončano. Dobro je, če kmet tudi enkrat sam poskusi svojo moč. In ko se to zgodi, bo konec jezičske samopašnosti ua Kranjskem, konec klerikalnega korupcijskega nekulturnega režima.

Strasno poparjeni so viški klerikalci radi poraza pri občinskih volitvah. Sedaj se tolažijo v „Slovenca“, da je prodrl 13 njihovih kandidatov, dočim jih je v resnici samo devet. Štirje kandidati so bili izvoljeni kot naprednjaki, kljub temu, da so jih postavili tudi klerikalci v svojo malho. Pustimo jim to veselje, sicer počijo od same žalosti. Stokajo in tarnajo, da so imeli od volitev dobiček samo sociji. Nas to nič ne briga, kdo ima dobiček, ampak le to, kdo ima zgubo. In to so klerikalci. Naprednjaki in socijalisti, ki so šli združeno v boj, so klerikalcem temeljito zmešali širne in sanje po županskem stolcu in sploh občinskih koristih. — Skupno postopanje pa je bilo v tem slučaju tudi edino pravilno. Kajti v nasprotnem slučaju bi gotovo prodrl viški patri. Ali ni mogoče res, pater Campa?

„Slovenec“ in praško dijaško podporno društvo. Sobotni „Slovenec“ pozivlja slavno občinstvo, naj tudi zanprej podpira po svojih močeh praško Podporno društvo. V ilustracijo tega poziva to-le: Lansko leto je praško dijaško podporno društvo prejelo iz klerikalnih krogov 36 (piši in beri šestindeset) kron. Izdalo pa je dvema klerikalnima dijakoma na podporah skoro 400 (štiristo) kron. Čehi sami pa so lani naklonili društvom okroglo petnajststo kron podpore. Izrečno omenjamo, da ni dala nikake podpore društvu nobena korporacija, ki le količkaj diši po klerikalizmu, seveda tudi ne kranjski deželni odbor. Če v takih razmerah „Slovenec“ pozivlja svoje „slavno občinstvo“, naj tudi zanprej podpira praško podporno društvo, je to že več kakor smešno. Vesel naj bi bil, da praško podporno društvo beraških klerikalnih podpor hvaležno ne vrne s pripombo, da klerikalnih študentov sploh ne bo več podpiralo.

Ipavčev večer, ki ga je priredil večer zvečer „Ljubljanski Zvon“ je bil srednje dobro obiskan. Žal, škoda, kajti vse točke je proizvajal pevski zbor s tako preciznostjo, kakor jih redko slišimo na naših koncertnih odrih. Lep dan je izvalil ljudi ven, zvečer so se vrnili domov ali v gostilne, mnogi so bili utrujeni od izletov in tako je razumljivo, da udeležba ni bila taka, kakor si je „Ljubljanski Zvon“ zaslužil. Sedežev je bilo tri četrtine zasedenih; pričujoči so navdušeno aplavdirali izbornemu pevskemu zboru pod vodstvom g. Preloveca, ki se je izkazal kot izborni in izvežban pevovodja. Enako navdušeno so bili pozdravljeni oktetni soliisti gg. Štamcarjem, Završanom, Ježem in Lum-

barjem in solo nastopi ge. Foedranspergove in g. Iličiča. Pele so se stare znane skladbe bratov Ipavcev, toda slišali smo jih tokrat v taki popolnosti, kakor jih pri nas redko slišimo. Mi čestitamo „Ljubljanskemu Zvonu“ k njegovemu moralnemu uspehu in želimo, da bi ga slišali zopet.

Sobotna predstava v slovenskem deželnem gledališču je zopet krasno uspela. Gledališče je bilo razprodano kakor navadno pri operetah. V „Sramežljivi Suzani“ (boljše bi bilo morda „nedolžna“ ali „krepotna“) so vloge tako srečno razdeljene, da se lahko reče, da se je pri nas malokatera opereta igrala s tako dovršenostjo, kakor ravno „Sramežljiva Suzana“. Občinstvo se je od srca nasmejalo. Komične situacije, dasi tuintam ne originalne, vplivajo na smeha željnemu občinstvu tako, da se vrača popolnoma zadovoljno iz gledališča. Sobotna predstava je bila še deloma boljša kakor prva. Od subrete Thalerjeve, ki je igrala z vso razposajenostjo pa do onega malega pikola so bili vsi na svojem mestu. Pri pl. Foedranspergovi se očitno kaže, kako se razvija v nji igralski talent. Drugi naši stari znanci so se izkazali tako, da je občinstvo živahno aplavdiralo posameznim scenam, kuplet o „Suzani“ pa se je z aplavzom ponavljala trikrat. Nismo principijelno proti dobri opereti, želimo le, da bi drama tako napolnila gledališče kakor opereta.

O. BERNATOVIC

Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana. Velikanska zaloga narejenih oblik za gospode, gospe in otroke. Najnižje cene, solidna postržba.

Ideal. Danes krasen popoldanski spored z zanimivim „Pathe Journal“. Pri večernih predstavah Dantejeve „Vice“, krasno umetniško delo. V tork „Enoh Arden“, drama v dveh dejanjih po znameniti baladi angleškega pesnika Tennysona. Krasna scenarija in izvrstna igra karakterizirata to umetniško delo. Dolgost filma 700 metrov. Igra se pri vseh predstavah. Pripravlja se „Zigomar“.

Slovensko deželno gledališče.

Zlata skleda.

Komedija v treh dejanjih. Spisal Rudolf Strauss.

Včeraj zvečer so igrali pred napol prazno hišo — posebno po ložah je strahilo — Rudolfa Straussa komedijo „Zlata skleda“ (Die goldene Schüssel), ki bi se ji po naše lahko tudi reklo „Korito“, škoda da ni ravnateljstvo te, pri nas domače besede postavilo na plakat, to bi morda bolj vleklo. Žal, resnično žal je lahko vsakemu, kdor se ni včeraj smejal s tistimi, ki so bili pri predstavi.

Komedija je satira na korupcijo parlamentarizma tako kakor Gogoljev „Revizor“ satira na korupcijo med uradništvom pod absolutizmom.

Saj je ni državne oblike in ni je stranke, kjer bi se ne nahajali koristolovski elementi, ki zastupljajo, ako imajo moč, vse javno življenje. Straussova komedija se sicer na videz vrši v francoski republiki in v Parizu, v resnici pa riše korupne razmere krščansko socijalne stranke na Dunaju, ki so prišle na dan po Luegerjevi smrti. Prometni minister in njegov „politični testament“, „Bog pobasaj“ in nešteto drugih motivov nam to kaže čisto jasno.

Pravijo, da je ta drama nemalo doprinesla k strahovitemu porazu kr-

ščanskih socijalcev na Dunaju... Seveda so še drugi motivi, smrt prometnega ministra v naročju ljubice nas spominja znanega francoskega predsednika, ki je umrl na podoben način; pa to ni bistveno! To ni Pariz, to ni republika, ampak to je Dunaj in naša Avstrija!

Ker tudi pri nas na Slovenskem cvete „koristarstvo“, kjer se koristolovci in neznačajnejši drenjajo okolo korita stranke, ki ima danes moč v rokah, je bila ideja ravnateljstva, da tudi nam poda — mutatis mutandis — zrcalo, zelo srečno.

Igralo se je prav dobro, G. Bukšek nas je kot prometni minister naravnost iznenadil, zelo smo bili zadovoljni z njim.

Da sta bila 'g. Nučič in g. Šetrljova izvrstna, nam ni treba še posebej naglašati. Češki akcent ge. Šetrljove izginja vedno bolj, želeli bi bilo, da izgine popolnoma. Pohvaliti moramo tudi vedno pridnega in vestnega gospoda Skrbinška, g. Šimčka in g. Danila, ki je to pot znal svojo vlogo.

Drugi so bili več ali manj dobri. Predstava je bila zelo lepa in je vzbujala pri gledalcih obilo prav srčnega in zdravega smeha. Le obžalovati moramo tisto ljubljansko občinstvo, ki ne zamudi nobene, še tako stupidne opere, vsako dramo (celo komedijo!) pa z žalostno doslednostjo ignorira.

Zgodovina nogavic.

Nogavicam posveča dandanes žensvo izredno skrb in pozornost. Zlasti sedanja moda, ki ljubi ozka in kratka krila, je dvignila zanimanje za nežne, fino izdelane nogavice, ki igrajo pri ženski obleki veliko vlogo.

Zgodovina nogavic je razmeroma malo znana. Prvotno so bile nogavice šivane iz sukna ali usnja ter so se tesno oprijemale nog. Delane so bile skupno s hlačami kot podaljšek in so imele podplate iz usnja ali ličja. Že vojaki kralja Circa, ustanovitelja perzijske države — 558—529 pred Kristovim rojstvom — so nosili take nogavice.

Pri Rimljanih so nosile najprej ženske in samo pomehkuženi moški obveze okrog meč in nog. Še-le v petem in šestem stoletju so se jih posluževali splošno.

Pa tudi že v srednjem veku so nosili pogostokrat take nogavice, poleg tega so se oblačili moški tudi že v šivane nogavice, ki so bile oddeljene od hlač.

Sredi šestnajstega stoletja so začeli delati v Švici prve pletene nogavice. Ker so bile te nogavice navadno svilnate, so bile v tistih časih silno drage in redke.

Splošno začudenje je vzbujal Henrik II., ko je prišel na svatbo svoje sestre z vojvodo savojskim v svilnatih nogavicah. Še koncem 16. stoletja se je branila žena nekega uglednega politika obleči svilnate nogavice, češ, da je vendar ponižna soproga, ne pa kaka razkošna gospa.

Na brandenburškem dvoru so veljale takrat nogavice kot toliko nezasišana potrata, da je dejal nekoč Ivan Brandenburški svojemu svetovalcu Bertholdu pl. Mandelslohu, ki je oblekel na delavniki nogavice:

— Ej, ej, Berthold, tudi jaz imam svilnate nogavice, a jih nosim samo ob nedeljah.

Koncem 16. stoletja se je prikazala fina svilnata nogavica tudi na Angleškem. Kraljica Elizabeta je dobila od nekega trgovca svilnatih tkanin v dar par črnih svilnatih nogavic, s katerimi je imela velikansko veselje. In v čem se je kazalo to veselje? Prepovedala je vsem svojim dvornim

damam, nositi take nogavice. In ko je Anglež Lee izumil stroj za izdelovanje nogavic, je kraljica Izabela z vso silo zatirala to obrt; hotela je biti edina v deželi, ki bi nosila tako fine nogavice.

Izumitelj Lee je bil globoko užaljen zaradi take neveličnosti; obrnil je hrbet svoji domovini in je šel na Francosko, kjer ga je Henrik IV. prav gostoljubno sprejel. Njegovi drugi soprog Mariji Medičejski so pile do tedaj njene dvorne dame volnene nogavice. Kakor razdražene levine so planile te dame na Leeja, ki jim je hotel odvzeti privilegij kraljevskih izdelovalk nogavic. Kovalo se tako dolgo, da so resnično pregnale nesrečnega izumitelja tudi s francoskega dvora.

Še-le ko se je na Francoskem začela moda kratkih hlač, so nanovo uvideli potrebo lepih nogavic. Z največjimi žrtvami so sestavili nekaj Leejevih strojev, ker sedaj so spadale k elegantni obleki vedno tudi umetno izdelane svilnate nogavice in dragoceno okrašene podveze.

V začetku 18. stoletja so nosili z zlatimi in srebrnimi nitmi prepletene nogavice s kovinastimi zaponami.

Francoska revolucija — 1789. —, ki je bila toliko sovražna kronanim glavam, tudi ni imela usmiljenja z nogavico. Zapuščena in zanemarjena, se ni več brigala, da izpopolni svojo obliko in ba. In tako je prišlo, da so nosili skoraj samo še bele nogavice. Za časa naših starih mater je dobila nogavica zopet večjo veljavo. Toda svilnate nogavice so vendar-le vedno bolj izginjale in so se umikale solidnim in praktičnim nogavicam iz drevesne volne.

Danes pa polaga žensvo na nogavice zopet veliko vrednost ter potroša zanje zopet mnogo denarja. Po mestih mnoge gospe nosijo visoke, prozorne nogavice, ki so pač lepe, a malo trpežne.

Mnogi pravijo, da pogled ženske pod noge, pa boš vedel, kakšna je. Lepo osnaženi čevlji in čedne, cele nogavice pričajo, da ljubi njih nositeljica — snažnost in red!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Turška zbornica.

Carigrad, 15. okt. Povodom otvoritve turške poslanske zbornice so bile razširjene vesti, da je turško brodogve v Egejskem morju potopilo dve italijanski križarki z moštvo vred. Ta vest pa se je pozneje izkazala kot popolnoma neresnična. Turška vlada si je s tem skušala ravno pridobiti zbornico zase.

Gibanje v Egiptu.

Carigrad, 15. okt. Sezanski Mutešarij koraka z 20.000 vojaki v Dzel el Gharfa. Sejk v Sunusiju je proklamiral sveto vojno proti Turkom. Turški vojak iz Egipta so na potu proti Benghasiju.

Prestolni govor v turški zbornici.

Rim, 15. oktobra. Prestolni govor v turški zbornici je napravil na italijanske politične kroge najslabši vtis. Italijanska vlada smatra prestolni govor kot navadno provokacijo in izjavlja, da bo izvajala iz tega svoje poslednje.

Razne vesti.

* Oblak se je odtrgal. Dne 13. oktobra se je odtrgal na Mehiko oblak. Vrh tega je v deželi še huda poplava, tako da je škoda kolosalna. V provinci Sonora je nad 100 ljudi zgubilo

življenje. Mnogo mest je popolnoma uničenih, železniške zveze so pretrgane. Potopilo se je tudi 27 ladij. Škoda znaša baje nad tri milijone dolarjev.

* Požig in umor. Iz Langental na Sedmograškem se poročila: Dne 12. t. m. je prišel posestnik Bukuta pijan domov. V pijanosti je zgrabil posodo petroleja in zažgal sobo. Ko so sosede prihiteli na pomoč, je Bukuta izstrelil nanje več strelcev in ubil učitelja Mihajlo, ki je prišel na čelu rešilne ekspedicije. Nato je morilec zbežal. Dosedaj ga še niso mogli slediti. Kakor se sklepa je najbrže v pijanosti izvršil tudi samomor. Hiša je pogorela skoro do tal.

* Boj med 50 rekruti in enim enoletnim prostovoljcem. Na postaji Agoston falva na Ogrskem je prišlo te dni do velikanskih kraloval, tekmo katerih je neki enoletni prostovoljec v silobranu z bajonetom zaklal dva rekruta. Na imenovano postajo je namreč prišlo iz bližnje okolice približno 50 rekrutov, ki so bili vsi pijani. Ko so zagledali enoletnega prostovoljca Nemtha v uniformi, so ga pričeli dražiti. Ludovik Faszo mu je priložil celo krepko zausnico. V silobranu je zgrabil Nemeth z bajonet in se postavil razgrajajočim rekrutom v bran. To je slednje tako razkačilo, da so se vsi v trenutku navalili nanj in ga začeli pretepati. Nemeth je mahal z bajonetom na slepo naokoli in zaklal z njim dva rekruta, med njima tudi glavnega napadalca Ludovika Taszto. Rekruti so nato pobegnili, enoletnega prostovoljca pa so aretirali orožniki.

* Napredek aviatike v evropskih armadah. Neki višji francoski častnik generalnega štaba priobčuje v „Echo de Paris“ daljše razmotranje o vojaški aviatiki raznih evropskih držav. Pri tem trdi, da stoji Francoska neporočeno na čelu vojaške aviatike; da pa se izogne neprijetnim presenečenjem, je potrebno, da ne ostane pri sedanjih uspehih, temveč pazno zasleduje stremljenje ostalih držav. Nemčija, tako piše, se posveča aviatiki z znano potrpežljivostjo in vsrjnostjo svojega plemena. V Nemčiji je število častnikov, ki se uče letati, večje, kot si mislijo na Francoskem, kajti nemške vojaške oblasti se skrbno varujejo, razglasiti imena vojaških aviatikov. Akoravno so njihovi poizkusi bolj boječji in uspehi manj sijajni, vendar se urijo neprestano na letališčih, na katere občinstvo nima pristopa. Ne da bi čakala na popolno izobrazbo častnikov, se je nemška vlada že pečala z dobavo letalnih strojev. Nadalje zahtuje pisec, da so nemški konstruktorji verno kopirali ameriške in francoske modele, samo pri motorjih jim je odpovedala njihova spretnost in tozadevno se je morala obrniti nemška vojna uprava na francoske konstrukterje. Ne more se dognati natančne številke, toda število direktno in indirektno nemškim kupcem oddanih motorjev za letalne stroje, ki se pa do slej še niso pojavili na nobenem zasebnem aeroplanu, znaša nad 150. To je približno število nemških vojaških letalnih strojev, poleg 70 poizkusnih letalnih strojev, ki jih ima nemška vojna uprava. Nemčija je glede na vojaško aviatiko nastopila isto pot, ki se ji je tudi glede njene vojne mornarice tako izborna obnesla. Brez velikega vpitja tiho deluje in nekega dne bo nastopila na plan z močnim izšolanim zračnim brodogvom. Ta stremjenja Nemčije seveda tudi Rusiji niso mogla ostati prikrita in izdala je ruska vlada že 88 in pol milijonov za nakup vojaških letalnih strojev. Velika ruska nakupovalna komisija ravno kar obiskuje ter proučuje nove v Londonu razstavljene modele. Nakupi Rusije znašajo že 40 monoplanov in biplanov v Fran-

MALI LISTEK.

Papeštvo in inkvizicija.

(Iz 12. zvezka knjižnice češke „Svobodne Misli“.)

(Dalje.)

5. „Sacra Arsenale“ dominikanskega inkvizitorja Tomaža Menghinija. Ta knjiga je bila izdana leta 1693. v Rimu in natisnjena od apostolske komore. Poklonjena je bila papežu Innocencu XII in potrjena od magistra s. palatii.

Inkvizicija je zahtevala zase nele pravomoc nad kristjani, temveč tudi nad židi in neverniki brez razlike spola in starosti in se ni sramovala preganjati tudi otroke, da celo dojenčce!

Jetnike so iz ječe peljali v mučilnico, kjer so bila vsa mučila razpostavljena in je jetnika v navzočnosti škofa zasliševal pater inkvizitor. Predvse je moral prečeti na evangelij, da bo govoril resnico. — Če jetnik ni priznal, se je moral inkvizitor prijazno obnašati in kazati, kakor bi o vsem že vedel, listati je moral po spisih, da bi jetnika pripravil v zmoto, da je njegova krivda že v spisih dokazana. Če to ni imelo uspeha, je moral inkvizitor vzeti v roke kak list, gledati vanj in se delati na

vso moč presenečenega z besedami: „Prav sem imel; priznaj, saj vidiš, da vse vem! Smilil si se mi in hotel sem te takoj izpustiti, da bi ti ne škodilo na zdravju. Toda moram odpotovati, ne vem pa niti, kdaj se vrnem in do povratka te moram pustiti v ječi, če nečeš priznati!“

Če krivoverec niti potem ni priznal, ga je bilo treba peljati v ječo nazaj in poslati k njemu izpreobrnjenega krivoverca, ki ga je pa jetnik smatral za enako mislečega. Ta je moral poizkušati z laganim prijateljstvom pridobiti si jetnikovo zupanje in ga pripraviti do priznanja, ki so ga pa obenem poslušali priče in pisar, ki so za vratni pogovor skrivoma poslušali. Pisar si je vse takoj zapisal.

Inkvizitor je smel priznanje obdolženca tudi izvabiti z obljubo, da mu bo kazen odpuščen, ne da bil s tako obljubo zavezan; ali pa je lahko obdolženca obljubil milost s tako negotovimi besedami, da se je mogla le malenkostna ugodnost nasproti krivovercu razlagati kot „milost“ in je bila dana obljuba na ta način na videz izpolnjena.

Veljavna priča je bil vsak: iz cerkve izobčeni, zločinec, brezčastnik, krivoprišežnik, sorodnik, soprog, celo otrok pod 14. letom.

Pričevanje najbližjih sorodnikov

pa ni veljalo, če so izpovedovali v korist obtoženca. Inkvizitor je pričevanje lahko izsilil.

Papež Pij IV. je prepovedal obtoženca naznaniti imena prič, ki so proti njemu govorile, ker bi se v nasprotnem slučaju pogosto branile pričati.

Izdatno sredstvo, s katerim je sveta inkvizicija v soglasju s papeži iz svojih žrtev izsiljevala t. zv. priznanje, je bilo mučenje, in inkvizicijske priročne knjige so ga priporočale kot najuspešnejše sredstvo.

Inkvizitor je imel pravico rabiti mučila tako, kakor se je njemu zdelo dobro, vezan je bil samo s predpisom, da obdolženec ne sme biti mučen v drugič. Pa ta zakon so zelo lahko obhajali na ta način, da mučenje ni bilo proglašeno kot končano, temveč se je nadaljevanje v mukah preložilo na kak drug dan.

Če je proti obdolženca pričala le ena priča, makar krivoprišežnik ali kak drug lump brez časti, ali 'pa če je obdolženec omahoval v svojih izpovedbah glede postranskih stvari, pri tem pa tajil glavno stvar, za katero je šlo, je zadostovalo popolnoma za mučenje.

Inkvizitor in škof sta predvsem odredila, da so obdolženca slekli do nagega (kje je pa ostala „sveta sramežljivost“?), kar so izvršili sodni slugi, ki jim je bilo predpisano, da

so delali otožen obraz. Nato so prigovarjali obdolženca iznova, naj prizna in so mu obljubovali (seveda samo na videz), da ne bo usmrčen, če prizna in priseže, da se ne povrne več h krivoverstvu. Če so ostali opomini brez uspeha, so začeli takoj z mučenjem, od začetka bolj mirnim, ki se je pa počasi stopnjevalo. Mučenemu so kazali razna mučila in mu grozili, da bo okusil vsa, če ne prizna. Sveta cerkev se je pa tudi pri mučenju ozirala na razliko stanu, kajti predpisano je bilo, da „naj bodo imenitniki mučeni manj in mileje nego navadni ljudje“.

Mučila so bila zelo raznovrstna: najprikladnejša pa so bila ščipalnik, železni z ostrimi ostmi posuti t. zv. čevlji, vijaki za palce, potem ogenj, ki so ga na najrazličnejši način porabljali. Inkvizicijska priročna knjizica frančiškanskega reda predpisuje, naj se gole noge obdolženca namažejo z masljo in nato izpostavijo močnemu ognju. Če je mučeni preveč kričal, se je med njegove noge in ogenj postavila deska, in potem so ga vprašali, če prizna, če ni priznal, so desko spet odstranili in v mučenju nadaljevali. Male otroke so neusmiljeno bičali.

Za zgled naj služijo dobesedni odstavek iz inkvizicijske knjige frančiškanskega reda.

Obsojena naj prisega v mučilnici,

ker so vsa mučila izpostavljena, roko položeno na sveti evangelij, da bo govorila resnico. Najprej izpregovori prečastiti pater s sočutjem: Ker smo o tvoji krivdi po okoliščinah in izpovedbah prič prepričani, smo se odločili zaslislati te. Zato te vprašam... Priznaj prostovoljno, sicer te prisilimo z vrmi, ki te čakajo. Ona odgovori: Povedala sem resnico. Vse naj se zapíše: kaj reče, kaj napravi, njeni vzdih, solze, vzkliki. Ker si zakrknjena, nadaljuje prečastiti oče, je odveč imeti s teboj usmiljenje. Pozivljam te ponovno, da izpoveš... Ona odgovori: Ne vem, kaj naj rečem.

Prečastiti oče pa ukaže, da jo slečejo in z vrmi zvežejo in pri tem govori: Opozarjam te, da tvoje mučenje ni v zvezi s tem, kar si že priznala, za to boš trpela predpisano kazno: toda hočemo, da nam rečeš... Njen odgovor naj se zapíše.

Nato ukaže prečastiti oče, da potegnejo obtoženko, ki je naga in privezana z vrmi, kvišku, in ko visi, jo pozove, naj prizna svojo krivdo. Ta pa kriči: O moj bog, to je strašno, umrla bom, ali pa molči. Vestno naj se zapíše vse, kar pri mučenju reče ali stori.

Če molči, da velečastiti oče vrvi potegniti. Ona kriči spet: O moj bog, sveta devica, pomagaj mi, sveti Frančišek, usmiljenje! (Dalje.)

ciji, 8 biplanov pa v Angliji. Ruska komisija ima naročilo in potrebni kredit, da nakupi do konca leta 130 letalnih strojev. Tudi Japonska se je začela zanimati za vojaško aviatiko. Stevilni japonski častniki so dodeljeni evropskim aviatičnim šolam. Po svojem povratku na Japonsko se vežbajo v Tokiju na letališču, ki jim omogoča polete preko površine 20 kvadratnih kilometrov. Po nemškem zgledu tudi Japonci prav na skrivnem delajo ter ne izdajo javnosti svojih aviatikov in letalnih strojev. Poleg tega imajo Japonci tudi vodilne zrakoplove in šele pred kratkim je njihov parlament dovolil šest milijonov frankov za napravo novega letališča.

* Häckel o svoji knjigi „Svetovne uganke („Welträtsel“). Nekemu časnika je dal slavni jenski učenjak Ernst Häckel podatke o nastanku svoje najpopularnejše knjige „Svetovne uganke“. Häckel je dejal med drugim: „Nikdar bi se mi ne bilo sanjalo, da bo ta knjiga, ki izvira iz cele verige slučajnosti, dosegla tak uspeh (zdaj je razširjena v pol milijona iztisih). Spisal sem veliko boljše stvari, na pr. leta 1886. izišlo „Amorfologijo“. In te ne pozna nihče. Ko sem pisal „Svetovne uganke“, sem bil pravzaprav s svojim delom gotov. Ničesar več nisem nameraval pisati. Moj založnik Strauss pa je silil in silil in tako sem se pustil — da tako rečem — zapeljati, da sem svoje ideje v popularni obleki spravil na papir. V treh mesecih je bilo celo delo spisano. Da bi imel pri delu mir, sem sporočil, da grem v Italijo in sem zgodaj zjutraj hodil v muzej, ki sem ga zapustil šele pozno zvečer. Tak način dela je za tako stvar potreben. Sicer ni mogoče ohraniti onega gladkega popisovanja, ki tako bistveno vpliva na ljudstvo. Na drugi strani je seveda rezultat spet ta, da nastanejo številne vrzeli in tudi pomote niso izključene. Pa saj je vsako človeško delo samo nepopolnost. Predgovodina dela je pa še zanimivejša. Pred leti sem prisostvoval seji naravoslovske družbe v Altenburgu, kjer je neki član predaval — ne morem reči drugače — neizrečeno neumno. Predavanja nisem hotel pustiti brez odgovora in sem sestavil predavanje „Monizem kot vez med ljudstvom in znanostjo“, ki je postalo pozneje znano pod imenom „Altenburška nedeljska pridiga“. Ideje, ki so tu prvič izražene, so povzročile pozneje ustanovitev monistovske zveze in po tej poti slednjič tudi „Svetovne uganke“.

* Kralj in telefonistka. Laški kralj Viktor Emanuel si je zadnjič ogleval dvorne hleve. Naenkrat se spomni, da mora nekaj telefonirati nekemu dvornemu uradniku. Stopi k telefonu, poišče številko in pozvoni. V njegovo začudenje pa se oglasi s centrale ženski glas, ki pravi sledeče: „No, Giuseppe, nikar se ne norčuj in ne izpreminjaj glasu, ti porednež, ampak mi raje pošlji po telefonu poljubček!“ Kralj je bil seveda silno presenečen in je iznova zahteval številko. Pa spet mu zadoni v uho: „Torej ne misliš nehati s svojo neumestno šalo? Dobro, torej z bogom porednež!“ Pod takimi pogoji kralj seveda ni reflektiral več za razgovor z dvornim uradnikom, temveč je dal stvar preiskati. Ko je gospodična zvedela, kdo je bil pri telefonu in koga je tako „po domače“ nakurila, je padla v omedlečico. Giuseppe pri dvornih hlevih je dobil za svojo vsakdanjo telefonsko zabavo s telefonistko strog ukor. Kmalu na to pa je kralj obljubil zaljubljenemu paru — lep svatbeni dar. Afera je torej končala nenavadno srečno.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik
Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pisemnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri sveder.

Sprejme se takoj zanesljiv hotelski sluga (Lohndiener) „Hotel Tratinik“ Ljubljana 454/3—1

Damski naklešni klobuki se radi opustive modistovske obrti po jako ugodni ceni prodajo v modni trgovini P. Magdič, Ljubljana nasproti glavne pošte. 606/1—1

Stanovanje z dvema sobama, kuhinjo ter pritliklinami se odda za novembrov termin pri M. Sokliču, Trnovo Ljubljana. 609/2—1

Kdor išče ali oddaja kako

službo,

kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najbolje, ako

inserira

v Malih oglaših „Jutra“. Za besedo se plača

samo 5 vinarjev.

FRAN ŠTRUKELJ TONČIKA JANKOVIČ ZAROČENA.

LJUBLJANA, DNE 15. OKTOBRA 1911.

Pri tvrdki
Maček & Comp.
na Franca Jožefa cesti
v bližini glavne pošte, dobite po najnižji ceni največjo izbero
izgotovljene obleke.

**„Jutro“ se prodaja v Trstu
po 6 vinarjev**

v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,
Trevisan ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast, Poštni trg,
Mož, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruna, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco.

Bruna, ulica del Rivo
Bubnič, ulica Sette Fontane
Gramaticopulo, ul. Barriera
Spöder, ulica Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Baje, ulica Geppa,
Luzatto, ulica Acquadotto
Segulin, ulica Industria
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena
Hreščak ulica Belvedere
Cehimi, ulica dell' Istra

**Razstava aeroplana
v areni „Narodnega doma“
od sedaj naprej odprta od
10.—1. in od 2.—7. pop.**

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna
Ljubljana, Jurčičev trg 3
priporoča svojo veliko zalogo raznih
jestvin, finih namiznih in
desertnih vin, likerjev, ko-
njaka in šampanjca.

Eksport kranjskih klobas.

Slav. društvom posebno nizke cene.
Za veselice dam blago tudi v komi-
sijisko prodajo.

Številka telefona 293.

Podružnica „Jutra“

za Sp. Šiško in okolico
v Sp. Šiški, Celovška cesta št. 13,
(v hiši g. Moharja) nasproti cerkve,
sprejema poročila za uredniški del
Ilista, oglase, naročnino itd.
Uradne ure od 2.—5. popoldne.

**Najboljše odgovori „Slovincu“ vsak
naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“,
ali pa najde novega naročnika!**

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo
na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega pod-
jetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce
iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Najbolj varno naložen denar!

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov K.

Stanje hranilnih vlog
nad 40 milijonov K.

Rezervni zaklad nad
1.200.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2% brez odbitka.
Nezdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Spre-
jema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.
Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost naloženega denarja jamči zraven rezervnega za-
klada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z
vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča,
ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi
izključena vsaka špekulacija z vložnim denarjem.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike, v
podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljiščih p... ti poplačevanju dolga po
najmanj 3/4%. Dolžnik p... ig poplačati tudi poprej,
ako hoče. Posoja se tudi vrednostne papirje.

**Največje podjetje konfekcijske stroke je
ogromna trgovina**

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5

katera ima že začetkom sezije

nad 30.000 komadov svežega blaga

po najnižjih cenah

in to

nad 5000 kom. najfinejših oblek za gospode	nad 2000 kom. posamez. hlač in telovnikov
2000 „ najfinejših površnikov, šport- nih in zimskih sukenj	3000 „ oblek za dečke in otroke
3000 „ pelerin	15000 „ najmodernejshe konfekcije za dame in deklice.

Solidna postrežba.

Priznana nizke cene.

Klobuki, cilindri

čepice, kravate, perilo samo zadnje novosti v modni in športni trgovini za gospode

P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Selenburgova ulica.
Dolencec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šušic, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hišlerjeva ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinsteln, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Wislak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagodè, Mestni trg.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Bizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Jezeršek, Zaloška cesta.
Likar, Glince.
Štrkovič, Dunajska cesta.
Klančnik, Tržaška cesta.

Knjigoveškega

vajenca

sprejme takoj knjigovoznica ANTON JANEŽIČ, Ljubljana, Florjanska ul. 14.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek ter stane četertletno K 1.80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Eternit

ETERNIT-tovarna

Patent HATSCHEK

Najboljše pokrivanje streh

General. zastop: V. Janach & Co., Trst.

Glavna zaloga:

T. Korn, Ljubljana.

Najprimernejša igra za manjše odre je enodejanka

Spominjajte se prekornostne družbe sv. Cirila in Metoda.

Malomestne tradicije

Češko spisal V. Štech, prevel V. M. Zalar. (Repertoarna igra češkega „Nar. divadla“ v Pragi.)

Pet moških, dve ženski vlogi.

Cena 60 vinarjev.

Dobiva se v knjigarnah in pri založniku V. M. Zalarju v Ljubljani.

Najstarejša delavnica za nove vozove in popravila I. BAN, Ljubljana

se je dne 8. t. m. preselila z Dunajske ceste št. 31 na Polansko cesto v prejšnjo tovarno vžigalic, sedaj tovarna strojev.

Delavnica sprejema tudi popravila avtomobilov. Istotam poseben prostor za shranjenje avtomobilov (avtogarage).

Rezervni zaklad nad pol milijona kron

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Stanje hranilnih vlog dvajset milijonov kron

registrirana zadruga z omejeno zavozo

v lastnem zadrugnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

$4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

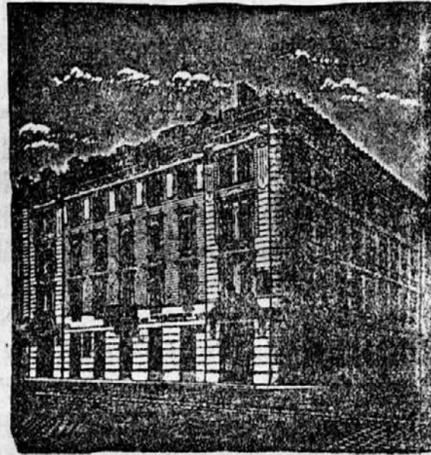
Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Telefon št. 185 interurban.

Eskomptuje trgovske menice.

Ustanovljena leta 1882.

Denarni promet v letu 1910 K 100.000.000.—

Eskomptuje trgovske menice.

Ustanovljena leta 1882.

Upravno premoženje v letu 1910 K 20.500.000.—

račun pri avstrijski pošti hranilni št. 828.496. pri ogrski pošti hranilni št. 19.864.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.856.860.58. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodne uprave.

Vas pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vas čisti dobiček se razdeljuje zavarovalcem; dosedaj se ga je izplačalo K 2.495.719.—.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ograd in okenskih plošč.

Škoda cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obnovenjske namene.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarske in litografske stroje spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo.

Muzikalije.

Telefonska št. 118.

Najmodernejšje črke.

Litografija.

Poštne hranilnice št. 78.307.

Del. glavnica: K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

priporoča promese dunajskih komunalnih srečk za žrebanje dne 2. novembra t. l. Glavni dobiček K 300.000.—. Cena K 18.—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Šelenburgova ulica št. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obilgacije, nastavna pisma, priorizeta, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Prodaja na vrednostne papirje za blago laično-v javnih skladiščih.

Promese k vsem žrebanjem. Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve $4\frac{1}{2}\%$ do dneva dviga. Rentni davki plačuje banka iz svojega. Na tekoči in žiro račun po dogovoru. Zveznica svana z Ameriko.

Akreditivi. Menjalnica.

Eskomptuje

menice, devize in fakture — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. — Stavni krediti. — Rambuurski krediti. — Borza naročila.

Inkaso.

Filijalka v Opatiji.

Delniška glavnica K 6.000.000

Delniška glavnica K 6.000.000